

ВІЙСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

103

A7031, Львівська область

Львів - 2022

ЗМІСТ:

Територіальна оборона та захист цивільного населення	
Підготовка мешканців Львова до надзвичайної ситуації, евакуація під час військових дій.....	
Дії цивільної особи в зоні бойових дій	
Дії після сигналу оповіщення «УВАГА ВСІМ»	
Підготовка «тривожної валізи»	
Дії населення в зоні обстрілу	
Під час:	
1) обстрілів стрілецькою зброєю	
2) при артобстрілах	
3) артилерійських обстрілів системами залпового вогню	
Комплектація медичної аптечки	

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОБОРОНА ТА ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

У часі війни головним завданням є готовність та вміння захищати свою державу. Адже воюють країни. Не може бути окремо армія, окремо країна. Кожен на своєму місці має робити, що може. Армія – обороняє на фронті, а спокій та порядок на своїй території – справа кожного з нас. Насамперед – це спокій та захист у кожному місті і селі, у будь-якому куточку нашої держави. Це залізний щит на шляху у ворога. У цьому й полягає загальний спротив агресії, загальний спротив ворогу. Готовність кожного українця чинити опір є важливим фактором стримування російської агресії. Озброєна, навчена і готова протидіяти нація відіб'є саме бажання у ворога нападати далі. Бо захопити територію, населення якої чинитиме спротив, дуже важко, а втримати — неможливо. Теперішній стан ЗСУ дозволяє ефективно стримувати агресора, робити внесок у всеохопну оборону держави, запобігати кризовим воєнним ситуаціям, а також брати активну участь в міжнародних миротворчих операціях. При цьому структура ЗСУ, система управління, комплектування, мобілізації та територіальної оборони здатні забезпечити швидке приведення Збройних Сил у повну бойову готовність. У надзвичайних ситуаціях ключовим елементом стають підрозділи територіальної оборони.

Війська територіальної оборони України - це військове формування, на яке покладається виконання завдань територіальної оборони України в мирний час та в особливий період, під час ведення воєнного стану. Завданнями територіальної оборони є створити передумови для формування боєздатного та навченого, підготовленого населення, що здатне чинити опір будь якій загрозі. Забезпечити захист цивільного населення.

«ПІДГОТОВКА МЕШКАНЦІВ ЛЬВОВА ДО НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ, ЕВАКУАЦІЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ»

РОЗДІЛ 1

Питання підготовки власного житла варто продумати заздалегідь, аби краще обладнати своє помешкання на випадок надзвичайної ситуації та захистити себе і близьких:

- за можливості дізнайтеся, де знаходяться найближчі укриття, спробуйте отримати карту укриттів вашого району. Уточніть у місцевих органів влади, у житлово-експлуатаційній організації або знайдіть за вказівниками «Укриття»;
- перевірте стан укриття, ознайомтеся зі спорудою, її внутрішнім плануванням, дізнайтеся, де знаходяться основний та запасний (аварійний) виходи;
- зробіть запаси питної та технічної води, продуктів тривалого зберігання;

- перевірте наявність в аптечці засобів надання першої медичної допомоги і продумайте, які ліки можуть знадобитися протягом тривалого часу;
- підготуйте засоби для гасіння пожежі;
- подбайте про альтернативні засоби освітлення (ліхтарики, свічки) на випадок відключення енергопостачання;
- підготуйте засоби для приготування їжі у разі відсутності газу і електрики;
- організуйте найнеобхідніші речі та документи так, щоб швидко зібрати їх у випадку термінової евакуації або переходу до сховищ;
- подбайте про справність приватного транспорту і запас палива для вчасної евакуації з небезпечного району;
- у холодну пору подумайте про альтернативний обігрів на випадок відключення централізованого опалення або й електрики.

РОЗДІЛ 2

ДІЇ ЦИВІЛЬНОЇ ОСОБИ В ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ

Зберігайте спокій і концентрацію.

У кризових умовах проти вас діятимуть численні фактори, зокрема емоції. Тому пам'ятайте, що в критичний момент необхідно бути зібраними і сфокусованими і не реагувати на можливі провокації.

ЯКЩО ВИ ОПИНИЛИСЯ В ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ АБО ПОТРАПИЛИ В НАДЗВИЧАЙНУ СИТУАЦІЮ ЗА УЧАСТІ ОЗБРОЄНИХ ЛЮДЕЙ:

- Не повідомляйте про свої майбутні дії і плани малознайомим людям, а також знайомим з ненадійною репутацією.
- Завжди носіть із собою документ, що посвідчує особу. Гроші й документи тримайте в різних місцях - так у вас буде більше шансів їх зберегти.
- Тримайте біля себе записи про групу крові (свою і близьких родичів) та про можливі проблеми зі здоров'ям (наприклад, алергію на медичні препарати, хронічні захворювання).
- Дізнайтеся, де розташовані сховища та укриття, найближчі до вашої оселі, роботи та місць, які ви часто відвідуєте.
- Намагайтеся якнайменше знаходитись поза житлом і роботою, зменшіть кількість поїздок без важливої причини, уникайте місць скупчення людей.
- При виході з приміщень тримайтеся правої сторони проходу і пропускайте вперед тих, хто потребує допомоги це – допоможе уникнути тисняви.
- Не вступайте у суперечки з незнайомими людьми – це допоможе уникнути можливих провокацій.
- Якщо офіційні канали державних органів влади повідомляють про можливу небезпеку, передайте інформацію іншим: родичам, сусідам, колегам.
- При появі озброєних людей, військової техніки, заворушень негайно покиньте небезпечний район, якщо маєте таку можливість.
- Уникайте колон техніки і не стійте біля військових машин, які рухаються.

- Поінформуйте органи правопорядку, місцеві органи, військових про людей, які здійснюють протиправні чи провокативні дії.
- Якщо ви потрапили у район обстрілу, сховайтеся у найближчому сховищі або укритті та не виходьте з нього ще деякий час після закінчення обстрілу.
- Якщо сховищ поблизу немає, використовуйте нерівності рельєфу – канави, окопи, вирви від вибухів тощо.
- У разі раптового обстрілу за відсутності поблизу сховищ – ляжте на землю головою в бік, протилежний до вибухів, і прикрийте голову руками або речами.
- Якщо поряд з вами поранено людину, надайте першу допомогу і викличте «швидку», представників ДСНС, органів правопорядку, за необхідності військових. Не намагайтесь надати допомогу пораненим, поки не завершився обстріл.
- Якщо ви стали свідком поранення або смерті людей, а також протиправних дій (наприклад, арешту, викрадення, побиття), спробуйте зберегти якнайбільше інформації про обставини цих подій.

У ЖОДНОМУ РАЗІ НЕ СЛІД:

- наближатися до вікон, якщо почуєте постріли, чи побачите невідомих озброєних осіб, членів незаконних збройних формувань, чи терористичні групи;
- спостерігати за ходом бойових дій, стояти чи перебігати під обстрілом;
- сперечатися з озброєними людьми, фотографувати і робити записи у їхній присутності;
- демонструвати зброю або предмети, схожі на неї;
- підбирати покинуту зброю та боєприпаси;
- торкатися вибухонебезпечних або просто підозрілих предметів, намагатися розібрати їх чи перенести в інше місце – натомість негайно повідомте про них територіальним органам ДСНС та МВС за телефонами **101** та **102**;
- носити армійську форму або камуфльований одяг – краще вдягайте цивільний одяг темних кольорів, що не привертає зайвої уваги, і уникайте будь-яких символів, адже вони можуть викликати неадекватну реакцію. В час сутінок, необхідно мати на одязі яскраві елементи, або світловідбивачі.
- Переховуватися біля торгових центрів, багатоповерхових офісних приміщень та автомобілів.

РОЗДІЛ 3

ДІЇ ПІСЛЯ

СИГНАЛУ ОПОВІЩЕННЯ

«УВАГА ВСІМ»

Якщо ви почули звуки сирен, переривчасті гудки підприємств або звуки гучномовця, що тривають протягом кількох хвилин, це — попереджувальний сигнал «УВАГА ВСІМ».

УВІМКНІТЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ АБО РАДІО:

ІНФОРМАЦІЯ ПЕРЕДАЄТЬСЯ ОФІЦІЙНИМИ КАНАЛАМИ

ПРОТЯГОМ 5 ХВИЛИН ПІСЛЯ СИГНАЛУ

ПРОСЛУХАВШИ ПОВІДОМЛЕННЯ,

ВИКОНУЙТЕ ІНСТРУКЦІЇ

ЗАЛИШАЙТЕ ТЕЛЕ- І РАДІОКАНАЛИ УВІМКНЕНИМИ -

ЧЕРЕЗ НИХ МОЖЕ НАДХОДИТИ ПОДАЛЬША ІНФОРМАЦІЯ,

ЯК УБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ І БЛИЗЬКИХ

ЗА МОЖЛИВОСТІ ПЕРЕДАЙТЕ ОТРИМАНУ ІНФОРМАЦІЮ СУСІДАМ

ПІСЛЯ ОТРИМАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ МОЖЛИВІ ТАКІ ВАРІАНТИ ДІЙ:

ЗАЛИШАТИСЯ ВДОМА

При цьому необхідно:

- забезпечити герметичність приміщень — заклеїти рами вікон липкою полімерною стрічкою, завісити щілини у дверних отворах цільною тканиною, закрити вентиляційні отвори папером;
- захиститись від поранень від уламків під час обстрілів — заклеїти вікна хрест-навхрест липкою полімерною стрічкою та перенести все найнеобхідніше, наприклад, до ванної, щоб не виходити з приміщення під час обстрілу.

ПЕРЕЙТИ ДО УКРИТТЯ

АБО ЕВАКУЮВАТИСЯ В ІНШИЙ РАЙОН

Перед виходом з будинку перекрийте газ, електрику та воду, зачиніть вікна і вентиляційні отвори. Візьміть з собою засоби для захисту дихання і найнеобхідніші речі. Прямуйте до укриття або на збірний евакуаційний пункт. Допоможіть тим, хто потребує допомоги.

Якщо ви не можете самостійно вийти з приміщення, вам необхідно вивісити за вікном або прив'язати до ручки входних дверей біле полотно — так, щоб його було видно з вулиці або в під'їзді. Повідомте про це сусідів. Також, слід повідомити про настання надзвичайної ситуації, осіб, що не мають доступу до загальних джерел інформації, а також представників маломобільних груп населення. Будьте людиною, це вселяє впевненість та запобігає паніці.

ЩО ЩЕ НЕОБХІДНО ЗНАТИ

ПРО ЕВАКУАЦІЮ ЗАЗДАЛЕГІДЬ:

- перевірте, чи включені ви і члени вашої сім'ї до списків на евакуацію;
- знайте, у який спосіб ви евакуйовуєтесь – транспортом чи пішки;
- перевірте адресу збірного пункту евакуації і час відправлення транспорту або пішохідної колони;
- дізнайтеся про приймальний пункт евакуації або безпечний район, якщо це визначено завчасно.

ПІДГОТОВКА

«ТРИВОЖНОЇ ВАЛІЗИ»

У разі евакуації або переходу до безпечнішого району вам знадобляться найнеобхідніші речі. Заздалегідь підготуйте найважливіше:

- паспорт і копії всіх необхідних документів (свідоцтво про народження, військовий квиток, документ про освіту, трудову книжку або пенсійне посвідчення, документи на власність);
- гроші (готівку і банківські картки);
- зарядні пристрої для мобільних телефонів;
- радіоприймач, ліхтарик, сигнальні пристрої, компас, годинник, компактний набір інструментів (мультитул), ніж, туристична сокира та лопатка невеликого розміру, пакети для сміття, блокнот, олівець, нитки, голки, сірники, запальнички;
- теплий одяг (якщо є така можливість, підготуйте також термо ковдру, а також компресійні мішки, для компактного перенесення теплого і громіздкого одягу), спальний мішок, нижню білизну, надійне зручне взуття;
- гігієнічні засоби;

- аптечку, включно з медичними препаратами, які вживаєте щодня, а також рецепти на медикаменти;
- посуд, в якому зможете приготувати, розігріти і зберігати їжу, а також засоби для розігріву їжі (примуси, пальники);
- воду і продукти харчування на 3 доби, які довго зберігаються і не потребують додаткового приготування.
- Рекомендовано мати при собі засоби захисту дихання (протигази, або респіратори), якими також забезпечити дітей.
- При наявності зареєстрованої мисливської, спортивної, нагородної чи іншої зброї, в умовах раптової евакуації, діяти згідно чинного законодавства, щоб зброя не стала трофеєм для мародерів та терористичних угруповань, зброя і боєприпаси, повинні знаходитися в доступності, разом з тривожною валізкою. При транспортуванні зброю, рекомендуємо тримати в чохлах, що не кидаються в очі і є максимально не помітними для оточуючих. При перенесенні зброї коротко ствольної та спецзасобів, радимо переносити їх під одягом та в прихованому варіанті.

Складіть речі у місткий, зручний рюкзак і тримайте його напоготові. У разі надзвичайної ситуації це скоротить час на збори. Загальна вага на кожного члена сім'ї не повинна перевищувати 50 кг., а обсяг наплечника має бути не менше ніж на 30 л.

ТАКОЖ РЕКОМЕНДУЄТЬСЯ:

до рюкзака прикріпити заламіновану позначку з інформацією про адресу постійного місця проживання, ваше прізвище та кінцевий пункт евакуації;

до одягу дітей прикріпити позначку, в якій буде зазначено ім'я, прізвище та по батькові дитини, її рік народження, адресу постійного місця проживання і місця призначення;

дітям дошкільного віку покласти у кишеню записку, де вказано прізвище, ім'я та по батькові, домашня адреса дитини та інформація про батьків.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ В ЗОНІ ОБСТРІЛУ ПІД ЧАС ОБСТРІЛУ СТРІЛЕЦЬКОЮ ЗБРОЄЮ:

- Під час стрілянини найкраще сховатися у захищеному приміщенні (наприклад, у ванній кімнаті або навіть у самій ванні). Коли це неможливо, варто лягти, прикрившись предметами, які здатні захистити вас від уламків і куль.
- Якщо ви потрапили під стрілянину на відкритому місці, краще впасти на землю та закрити голову руками. Ефективним захистом буде будь-який виступ, навіть тротуар, заглиблення в землі або канава.
- Укриттям також може стати бетонна сміттева урна або сходи ганку. Не намагайтеся сховатися за автомобілями або кіосками - вони часто стають мішенями.
- Де б ви не знаходились, тіло повинно бути у максимально безпечному положенні. Згрупуйтеся, ляжте в позу ембріона. Розверніться ногами у бік стрілянини, прикривши голову руками та відкривши рот, щоб близький вибух не завдав шкоди барабанним перетинкам. Чекайте, поки стрілянина не вщухне, а пострілів не буде впродовж бодай 5 хвилин.
- Якщо ваше житло розташоване в зоні регулярних збройних зіткнень, потрібно зміцнити вікна (наприклад, клейкою плівкою) - це допоможе уникнути розльоту

уламків скла. Бажано закрити вікна, наприклад, мішками з піском або масивними меблями.

ПРИ АРТОБСТРІЛАХ:

- Під час артилерійського, мінометного обстрілу або авіаційного нальоту не залишайтеся в під'їздах, під арками та на сходових клітках. Також небезпечно ховатися у підвалах панельних будинків, біля автомобільної техніки, автозаправних станцій і під стінами будинків з легких конструкцій. Такі об'єкти нестійкі, ви можете опинитись під завалом або травмуватися.
- Якщо вогонь артилерії, мінометний обстріл, авіаційне бомбардування застали вас на шляху, негайно лягайте на землю, туди, де є виступ, або хоча б у невелике заглиблення. Захист можуть надати бетонні конструкції (окрім тих, які можуть обвалитися або загорітися), траншеї, неглибокі підземні колодязі, широкі труби водостоку і канави.
- Закривайте долонями вуха та відкривайте рот – це врятує від контузії, убереже від баротравми.
- Не приступайте до розбору завалів самостійно, чекайте фахівців з розмінування та представників аварійно-рятувальної служби.

ПІД ЧАС АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ОБСТРІЛІВ СИСТЕМАМИ ЗАЛПОВОГО ВОГНЮ:

- Снаряд (ракету) можна помітити та встигнути зреагувати, залп реактивної установки добре видно. Вночі це – яскравий спалах на обрії, а вдень – димні сліди ракет.
- Організуйте постійне спостереження, постійно тримайте у полі зору будівлі та споруди, які знаходяться поруч та які можна використати як укриття. Після сигналу спостерігача є декілька секунд для того, щоб сховатись.
- Ховайтеся у підвалі або в іншому заглибленому приміщенні. Вибирайте місце у кутку між несучими стінами та недалеко від вікон і дверей для того, щоб миттєво покинути будинок у випадку попадання снаряду.
- Не виходьте з укриття, не почекавши хоча б 10 хвилин після завершення обстрілу, адже після залпу зазвичай ведеться уточнення результатів стрільби і коригування вогню або зміна позиції.

КОМПЛЕКТАЦІЯ МЕДИЧНОЇ АПТЕЧКИ

За рекомендаціями Міністерства охорони здоров'я України, аптечку слід укомплектувати відповідно до ваших потреб. Важливо перевірити заздалегідь термін придатності всіх препаратів.

Базовий набір:

- сухий та медичний спирт;
- 2 пари гумових рукавичок;
- клапан з плівкою для проведення штучного дихання;
- засоби для зупинки кровотечі – турнікет, кровоспинний бинт з гемостатичним засобом;
- марлеві серветки різних розмірів і нестерильні марлеві бинти;
- еластичні бинти з можливістю фіксації;
- пластирі різних розмірів;
- травматичні ножиці для розрізання одягу на потерпілому;

- великий шматок тканини, якою можна зафіксувати кінцівку постраждалого;
- антисептичні засоби – дезінфікуючий засіб для рук, спиртові серветки;
- Запас медичних масок.

ТЕЛЕФОНИ РЯТУВАЛЬНИХ ТА АВАРІЙНИХ СЛУЖБ

112 – Єдиний номер виклику всіх служб екстреної допомоги.

Зателефонуйте за цим номером, і диспетчер викличе бригаду потрібної служби.

101 – Пожежна служба

102 – Поліція

103 – Швидка медична допомога

104 – Аварійна служба газової мережі.

Стежте за офіційними каналами в соціальних мережах Територіальної оборони Львова та Варта 1

+380960806987 – Львівська окрема бригада сил територіальної оборони

+380630276284 – Батальйон територіальної оборони

Центр стратегічних
комунікацій
та інформаційної
безпеки

Підготовлено на основі матеріалів брошури «У разі надзвичайної ситуації або війни» <https://www.mil.gov.ua/content/pdf/NS-WAR.pdf>.

створеної Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при МКІП України у співпраці з Державною службою України з надзвичайних ситуацій Міністерством оборони України Апаратом Головнокомандувача ЗСУ та громадськими організаціями.

Упорядники: Олександр Олешко, Сергій Хараху